

Motion till riksdagen

1988/89:Sf504

av Sonja Rembo (m)

Temporärt arbetstillstånd för flyktingar

Arbetet utgör basen för den egna och familjens försörjning. Arbetet är därigenom en förutsättning för den självkänsla som följer av att vara ekonomiskt oberoende, att kunna stå på egna ben och kunna påverka sin framtid. Arbetet ger också en av de främsta möjligheterna till sociala kontakter och social identitet. Av dessa skäl slår vi i Sverige vakt om det som har kommit att kallas rätten till arbete.

Denna rätt har inte den som kommer till Sverige som flykting. Arbetstillstånd beviljas först i samband med uppehållstillstånd.

Under senare år har strömmen av flyktingar till Sverige ökat. På grund av situationen i många av de länder från vilka flyktingarna kommer kan vi under lång tid framöver förvänta oss en fortsatt avsevärd flyktingström till Sverige. Detta ställer stora krav på våra resurser att ta emot, utreda och placera flyktingar. Åtgärder med anledning av regeringens förslag i syfte att förkorta handläggningstiderna kommer kanske att förbättra situationen. Men även om handläggningstiderna generellt sett förkortas, kan utredningstiderna fortfarande i många fall bli långa. I de fall uppehållstillstånd icke beviljas och överklaganden sker till regeringen, kan vistelsetiden i Sverige, innan slutlig klarhet föreligger om många flyktingars framtid, bli årslång.

Flyktingar utsätts under utredningstiden för mycket stora påfrestningar. Till dessa hör den påtvingade sysslösheten. Människor som flyr till ett nytt land är i allmänhet inställda på att genom eget arbete skapa sig en ny framtid och göra rätt för sig. När de kommer till Sverige hamnar de i en beroendesituation utan möjlighet att nämnvärt påverka sin tillvaro under den tid som frågan om uppehållstillstånd behandlas.

Detta innebär också påfrestningar på den svenska opinionens syn på flyktingarna. Den kritik som framförs i olika sammanhang bygger ofta på det förhållandet att flyktingarna "lever på skattebetalarnas pengar". Flyktingarna upplevs som ett hot mot den egna välfärden. Det är inte allmänt känt att de enligt nu gällande regler förmenas rätten att själva arbeta för sitt uppehälle.

Skall Sverige kunna föra en flyktingpolitik präglad av kristen anda och västerländsk humanitet i överensstämmelse med Genèvekonventionen och med solidarisk uppslutning av hela befolkningen måste sådana faktorer undanröjas, vilka kan bidra till att underblåsa ett spirande främlingshat. Ett led i en sådan politik måste vara att underlätta flyktingars uppehåll i Sverige vare sig det gäller permanent eller under begränsad tid.

Situationen på arbetsmarknaden kan dessutom under lång tid framåt komma att präglas av brist på arbetskraft. Något motsatsförhållande mellan

olika grupper på arbetsmarknaden behöver därför inte befaras. Snarare är det ett svenskt intresse att all den kompetens som finns inom landet tas till vara.

Mot. 1988/89
Sf504

Ett eget arbete är en väsentlig beståndsdel i flyktingars tillvaro och omgivningens syn på flyktingen. Flyktingar bör därför kunna beviljas tidsbegränsat arbetstillstånd redan då det står klart att deras fall skall tas upp till utredning om uppehållstillstånd.

Hemställan

Med anledning av ovanstående hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att sådana förändringar i utlänningsförordningen bör vidtas att flykting kan erhålla temporärt arbetstillstånd under den tid utredning om uppehållstillstånd pågår.

Stockholm den 16 januari 1989

Sonja Rembo (m)